

zaaknummer 2011 T 618 (2)

20 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr.T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Missionarissen Oblaten van
Maria te Valkenburg aan de Geul.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 augustus 2012. Op 4 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], regionaal overste van de Missionarissen Oblaten van Maria in Nederland, mede namens pater [naam], provinciaal overste van de Missionarissen Oblaten van Maria in België.

Op 28 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. Hekster voornoemd. Namens de Congregatie is verschenen pater [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager is op 12-jarige leeftijd, in [jaar], naar het Kleinseminarie [naam] in [plaats] (van de Missionarissen Oblaten van Maria) gegaan. Een jaar na aankomst werd klager geregeld seksueel misbruikt door de aan hem als biechtvader toegewezen pater, die tevens een docent van klager was (zie 2011T618(1)).

Klager was op de lagere school een heel goede leerling. Vanaf het jaar dat klager te maken kreeg met het misbruik door zijn biechtvader gingen de schoolprestaties dermate achteruit dat

hij in [jaar] van school werd gehaald en te werk gesteld werd op de boerderij van [naam]. Daarna heeft klager het noviciaat doorgemaakt in [plaats].

In [jaar] is hij teruggekeerd naar [naam] en werd hij opnieuw op de boerderij te werk gesteld. Aangeklaagde was daar toen pater overste.

Kort na klagers terugkeer liet aangeklaagde klager 's avonds op zijn kamer roepen voor een gesprek. Terwijl klager erover vertelde, zei aangeklaagde dat hij in zijn bed ging liggen en dat klager er maar even bij moest komen liggen om verder te vertellen. Aangeklaagde trok zijn pyjama aan en klager moest zijn eigen broek uitdoen. Aangeklaagde ging in zijn bed liggen en droeg klager op naast hem te komen liggen. In bed mocht klager niet verder vertellen over de boerderij maar kreeg hij instructies wat er wel van hem werd verwacht. Tot afgrijzen van klager begon aangeklaagde hem af te trekken en droeg aangeklaagde hem op hetzelfde te doen bij aangeklaagde. Nadat aangeklaagde was klaargekomen werd klager vrijwel direct weggestuurd. Klager kreeg hierbij een 'zwijgplicht' opgelegd. Na deze eerste keer is klager nog vele malen misbruikt op de kamer van aangeklaagde.

Keer op keer werd hij door een kleine frater vanaf de fratersgang geroepen, dan had aangeklaagde weer voor hem gebeld en moest klager weer naar hem toe. Dit vond met een frequentie van 1 à 2 maal per week plaats. Klager probeerde aangeklaagde te ontlopen door 's avonds nog even naar de boerderij te gaan want daar was het veilig. Als hij aangeklaagde te veel ontliiep, kreeg hij vervelende klussen toebedeeld.

Klager was bang voor aangeklaagde. Hij had hem een rapport laten ondertekenen waarin stond dat hij niet flink genoeg was. Klager was ook erg bang dat aangeklaagde hem weg zou sturen van [naam] en klager vreesde de reactie van zijn ouders daarop.

Klager weet nog goed dat hij tijdens het misbruik in elkaar kroop van ellende en 'niets' voelde. Als hij huilde moest hij nog langer op de kamer van aangeklaagde blijven.

Het misbruik stopte toen klager in [jaar] in het ziekenhuis werd opgenomen. Hij heeft daar lange tijd verbleven. Hij heeft daar met een verpleegkundige gesproken over zijn leven in het klooster. De terugkeer stond klager zo tegen dat de verpleegkundige hem adviseerde niet meer terug te gaan. Klager is toen naar huis gegaan. Thuis zei hij dat hij het niet meer aankon. Na een half jaar werken, is klager in opleiding gegaan voor verpleegkundige en heeft zich door opleidingen verder gespecialiseerd.

2.4. In [jaar] leerde klager tijdens zijn opleiding zijn huidige echtgenote kennen, zij zijn in [jaar] getrouwd. Klager kreeg in [jaar] huwelijksproblemen. Hij had last van gevoelens van eenzaamheid en minderwaardigheid wat zich onder meer uitte in depressies en vluchtgedrag. Na veel gesprekken heeft klager destijds tegen zijn echtgenote verteld over het misbruik door beide paters. Zijn echtgenote heeft hierover uitgebreid verklaard in een brief d.d. 8 juni 2012. Klager heeft zich lange tijd zeer geschaamd voor het misbruik, hij durfde het niet met zijn huisarts en gezinsleden te bespreken. Ondanks ernstige gezondheidsproblemen en tegen alle advies in, is klager - heel lang stiekem - blijven roken. Het roken was als 14-jarige jongen zijn uitlaatklep.

In [jaar] is klager anderhalf jaar in therapie geweest bij een psycholoog, waarbij het seksueel misbruik ter sprake is gebracht. Een verslag gedateerd 11 november 1998 getuigt hiervan. Uit een brief d.d. 13 februari 2012 van de huisarts [naam] blijkt dat klager in augustus 2008 tijdens een spreekuur het misbruik heeft benoemd en er over is gaan praten.

Klager is sinds begin 2011 in behandeling bij de psychiater [naam] die bij klager de diagnose heeft gesteld van "geagiteerd depressief syndroom naar aanleiding van actualisatie seksuele traumatisatie (14^e -21^e jaar binnen seminar)", zoals hij heeft gesteld in een brief aan de huisarts van 10 april 2012.

2.5. Klager vindt het heel erg dat hij slachtoffer is geworden van seksueel misbruik in een periode dat hij zo kwetsbaar en nog vol vertrouwen was. Hij vindt dit onvergeeflijk. Hij vindt het ook van het grootste belang dat van zijn klachten kennis wordt genomen en dat de kerk

serieus onderzoek doet naar zijn klachten. Hij hoopt zeer dat erkenning van hetgeen hem is overkomen hem rust geeft.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De overste heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde van [jaar] tot [jaar] overste is geweest van het kleinseminarie [naam] en nadien provinciaal overste van de Nederlandse Oblatengemeenschap. Er is uitgebreid onderzoek verricht naar de persoon van aangeklaagde via vastgelegde gegevens en via confraters die met hem hebben samengewerkt. Daarnaast heeft de overste hem persoonlijk gekend. De overste is eveneens bekend met de kleine frater die klager steeds bij aangeklaagde riep, hij was de chambrier, persoonlijk assistent van aangeklaagde. In het dossier van aangeklaagde noch uit gesprekken met oud-confraters zijn aanwijzingen aangetroffen richting seksueel misbruik. Er zijn betreffende aangeklaagde ook geen meldingen binnengekomen bij de Commissie Deetman. De overste heeft echter geen reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Hij laat weten dat hij en pater [naam] diep geschokt zijn over wat er met klager is gebeurd. De gedetailleerde beschrijving laat hen een kant zien van een medebroeder die zij niet kenden en die verontwaardiging en schaamte oproept. Zij betuigen spijt dat het jeugdig idealisme van klager door twee van hun medebroeders gebroken werd, waarvan klager nog steeds de pijn voelt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan [aantal] jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Klager moest vanaf [jaar] tot aan zijn ziekenhuisopname in [jaar] 1 à 2 maal per week op de kamer van aangeklaagde komen, waarna aangeklaagde klager aftrok en klager verplichtte om hetzelfde bij hem te doen. Klager kreeg een ‘zwijgplicht’ opgelegd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit de verklaring van zijn echtgenote dat klager haar al in [jaar] heeft verteld van seksueel misbruik door twee paters. Ook uit een verslag van de psycholoog [naam] d.d. 11 november 1998, gericht aan de huisarts van klager, blijkt dat klager het seksueel misbruik ter sprake heeft gebracht, hetgeen bevestigd wordt in de brief d.d. 13 februari 2012 van de huisarts [naam]. Hierin vermeldt zij tevens dat klager in augustus 2008 tijdens een spreekuur het misbruik heeft benoemd en er over is gaan praten. De psychiater [naam] heeft bij klager de diagnose gesteld van “geagiteerd depressief

syndroom naar aanleiding van actualisatie seksuele traumatisatie (14e -21e jaar binnen seminar)”, zoals gesteld in een brief aan de huisarts van 10 april 2012.

Hoewel de klachtencommissie in beginsel niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager brengt het voormelde in onderling verband en samenhang bezien de commissie tot haar oordeel te adviseren de klacht gegrond te verklaren.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 18 jaar oud, destijds minderjarig. Hij stond onder het gezag van aangeklaagde.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Overste [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) leedvermindering van klager.

Dit advies is vastgesteld op 20 december 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. P.A. Schaafsma en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Missionarissen Oblaten van Maria en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.